

Bruselj, 18. november 2024
(OR. en)

14375/24

COPS 619
POLMIL 347
EUMC 539
INDEF 66
CORLX 1109
CFSP/PESC 1633
CSDP/PSDC 809
PESCO 27

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	ST 14373/24 COPS 590 POLMIL 345 EUMC 518 INDEF 60 CORLX 1021 CFSP/PESC 1517 CSDP/PSDC 771 PESCO 22
Zadeva:	Osnutek sklepov Sveta o strateškem pregledu PESCO

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o strateškem pregledu PESCO, ki jih je Svet sprejel na seji 18. novembra 2024.

Osnutek sklepov Sveta o strateškem pregledu PESCO

Uvod

1. Svet pozdravlja ugotovitev, da je stalno strukturno sodelovanje (PESCO) od vzpostavitve leta 2017 postalo osrednji okvir za poglobljanje obrambnega sodelovanja med sodelujočimi državami članicami na ravni EU. Sodelujoče države članice so z večjimi obveznostmi in projekti sodelovanja v okviru PESCO okrepile svoja obrambna prizadevanja. K temu sodijo operativna pripravljenost in interoperabilnost, izdatki za obrambo in naložbe, razvoj zmogljivosti, prispevek njihovih oboroženih sil k najzahtevnejšim misijam, krepitev tehnološke in industrijske baze evropske obrambe (EDTIB) ter pomoč pri oblikovanju skupne strateške kulture.
2. Svet poudarja pomen strateškega pregleda PESCO, opravljenega v skladu s sklepom Sveta o vzpostavitvi PESCO¹, kot koraka k močnejšemu, bolj strateškemu in učinkovitejšemu PESCO po letu 2025. Pozdravlja rezultate razprav, ki so jih v fazi razmisleka opravile sodelujoče države članice ob podpori sekretariata PESCO, in je seznanjen s priporočili iz letnega poročila visokega predstavnika o stanju izvajanja PESCO.

¹ Sklep Sveta (SZVP) 2017/2315 z dne 11. decembra 2017 o vzpostavitvi stalnega strukturnega sodelovanja (PESCO) in določitvi seznama sodelujočih držav članic.

3. Svet ugotavlja, da so ključna načela in cilji PESCO, navedeni v prilogi k sklepu Sveta o vzpostavitvi PESCO, še vedno veljavni. PESCO je zato še naprej ambiciozen, zavezujoč in vključujoč pravni okvir EU za naložbe v varnost in obrambo ozemlja držav članic EU in njihovih državljanov. Je tudi ključno politično sredstvo za sodelujoče države članice, da bi z dobro usklajenimi pobudami in konkretnimi projekti na podlagi večjih obveznosti povečali obrambna sredstva in izboljšali obrambne zmogljivosti. Močnejša in zmogljivejša EU na področju varnosti in obrambe bo pozitivno prispevala k svetovni in čezatlantski varnosti ter dopolnjevala Nato, ki ostaja temelj kolektivne obrambe svojih članic. Svet v zvezi s tem opozarja na vodilna načela, določena v Pogodbah, in tista, o katerih se je dogovoril Evropski svet.
4. Svet opozarja, da mora PESCO prispevati k izpolnjevanju ciljev in prednostnih nalog v okviru ravni ambicij ter skupne varnostne in obrambne politike Unije, hkrati pa odražati potrebe in zahteve sodelujočih držav članic v novih varnostnih razmerah. Da bi PESCO ostal v središču obrambnih prizadevanj EU in jih dodatno okrepil, ga je treba posodobiti, da bo odražal ustrezne obstoječe in prihodnje instrumente in politike Unije, predvsem tiste, ki izhajajo iz strateškega kompasa za varnost in obrambo².

² 7371/22.

5. Svet poudarja, da je treba Ukrajino približati obrambnim pobudam EU v skladu s skupnimi varnostnimi zavezami Evropske unije in Ukrajine, podpisanimi 27. junija 2024. Zato poudarja, da bi moral PESCO po potrebi prispevati tudi k širšim prizadevanjem EU za obravnavanje vojaških potreb Ukrajine. S tem bi prispevali k splošnim prizadevanjem za povečanje obrambne pripravljenosti EU, hkrati pa državam članicam omogočili, da Ukrajini še naprej zagotavljajo vojaško podporo. Vojaška podpora se bo zagotavljala ob doslednem spoštovanju varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic ter ob upoštevanju varnostnih in obrambnih interesov vseh držav članic.
6. Glede na navedeno se Svet strinja s prilagoditvijo PESCO glede na njegovo novo fazo, ki se bo začela leta 2026, ter zagotavlja v nadaljevanju navedene smernice v zvezi z obveznostmi, projekti in delovnimi metodami.

Obveznosti

7. Svet ugotavlja, da bi bilo treba PESCO podkrepiti z bolj strateškimi in političnimi, konkretnimi in racionaliziranimi obveznostmi, katerih število bi moralo biti omejeno, hkrati pa ohraniti obstoječo raven ambicij. Priporoča, da se revidirani sklop obveznosti oblikuje na podlagi ključnih področij, kot so izdatki za obrambo in naložbe, razvoj zmogljivosti, oboroževanje in industrijsko sodelovanje ter operativna razsežnost.
8. Svet poudarja, da morajo te obveznosti določati jasne in merljive cilje, izboljšati izvajanje in zagotoviti preglednost. Priznava, da bo to pripomoglo h krepitvi političnega nadzora, podprlo poročanje vključenih držav članic in poenostavilo oceno napredka PESCO. S tem se bo tudi povečala prepoznavnost PESCO in okrepila politična odgovornost.

9. Svet pozdravlja dejstvo, da je večina vključenih držav članic dosledno povečevala izdatke za obrambo, vključno z naložbami v obrambo. Hkrati poziva k nadaljnji okrepitvi teh prizadevanj in njihovega učinka ter z zanimanjem pričakuje racionalizacijo ustreznih obveznosti, tudi z merljivimi kazalniki za naslednjo fazo PESCO, da bi jih uskladili predvsem z zahtevami, ki izhajajo iz spreminjajočega se varnostnega okolja. Ugotavlja tudi, da je treba povečana nacionalna proračunska sredstva pretvoriti v bolj sodelovalne naložbe v obrambo, pri čemer je treba PESCO skupaj z drugimi instrumenti EU čim bolje izkoristiti za okrepitev sodelovanja med vključenimi državami članicami pri zagotavljanju zmogljivosti, ki so opredeljene kot strateško pomembne. Svet poudarja tudi pomen okrepljenih prizadevanj za doseganje skupnega merila, povezanega z raziskavami in tehnologijo na področju obrambe, ob podpiranju ustreznih politik in dejavnosti z razpoložljivimi orodji na ravni EU.

10. Glede obveznosti, povezanih z obrambnim načrtovanjem, uskladitvijo zahtev ter izvajanjem orodij in pobud EU, Svet poudarja, da je potreben bolj povezan in učinkovit pristop, kar zadeva razvoj zmogljivosti EU, s čimer bi si prizadevali za vsestransko interoperabilnost. V zvezi s tem načrt za razvoj zmogljivosti in iz njega izhajajoče prednostne naloge EU na področju razvoja zmogljivosti ostajajo osrednja referenca za vseevropsko obrambno načrtovanje ter za obstoječe in prihodnje z obrambo povezane pobude, politike in zakonodajne akte. Svet poudarja, da bi jih bilo treba dodatno okrepiti v okviru vseh ustreznih obveznosti. Vključene države članice bi morale s pristopom sodelovanja k razvoju zmogljivosti EU kar najboljše izkoristiti priložnosti za sodelovanje, opredeljene v usklajenem letnem pregledu na področju obrambe (CARD), da bi opredelile skupne projekte in izkoristile instrumente financiranja EU, kot sta Evropski obrambni sklad (EDF) in program za evropsko obrambno industrijo (EDIP), ki ga je predlagala Komisija. Svet poudarja bistveno vlogo in strokovno znanje Evropske obrambne agencije (EDA) pri zagotavljanju skladnega povezovanja sedanjih in prihodnjih obrambnih pobud, politik in zakonodajnih aktov EU, povezanih s ciklom razvoja zmogljivosti in širše. Svet poudarja tudi pomen vse večje skladnosti rezultatov med procesoma obrambnega načrtovanja in razvoja zmogljivosti v okviru EU in Nata v skladu s priporočilom z dne 13. novembra 2023³.

³ Priporočilo Sveta z dne 13. novembra 2023 o oceni napredka vključenih držav članic pri izpolnjevanju obveznosti, prevzetih v okviru stalnega strukturnega sodelovanja (PESCO), C/2023/994.

11. Svet ugotavlja, da je treba operativne obveznosti posodobiti ob upoštevanju strateškega kompasa in nedavnih dogodkov, kar zadeva svetovno varnost. Da bi prispevali k sposobnosti EU za ukrepanje, povečali interoperabilnost med državami članicami in spodbudili standardizacijo (v skladu s standardi Nata), bi lahko operativne obveznosti podpirale zlasti operacionalizacijo zmogljivosti EU za hitro napotitev in izvajanje s tem povezanih taktičnih vaj EU, pri čemer je treba upoštevati načelo enotnega nabora sil. Svet ponovno poudarja tudi ključni pomen evropskega mirovnega instrumenta kot globalnega instrumenta v podporo našim ciljem SZVP/SVOP. Poleg tega ugotavlja, da bi morale vse ustrezne obveznosti zajemati sodelovanje na vseh operativnih področjih (kopensko, zračno, pomorsko, kibernetško in vesoljsko) ter strateške spodbujevalce in multiplikatorje moči.
12. Svet poudarja tudi ključni pomen zagotavljanja ustreznega osebja, sil in zmogljivosti za misije in operacije EU ter pomen razvoja operativnih zmogljivosti, pa tudi nezmanjšan pomen ustreznih obveznosti.

13. Svet opozarja, da je treba v skladu s sklepi iz maja 2024⁴ okrepiti EDTIB. V tem smislu in za okrepitev vloge PESCO kot osrednjega okvira v obrambnem naboru orodij EU Svet priporoča okrepitev povezav med PESCO in instrumenti v podporo EDTIB. Obveznosti bi bilo treba posodobiti, da se dodatno poudari pomen krepitve EDTIB ob upoštevanju splošnih ciljev, opredeljenih v ustreznih dokumentih. Svet je v sklepih iz maja 2024 pozdravil predstavitev skupnega sporočila Evropske komisije in visokega predstavnika o novi strategiji za evropsko obrambno industrijo⁵ ter pozval, naj se delo v zvezi s tem nadaljuje, pri tem pa usklajuje z državami članicami. Poleg tega bi bilo treba pozornost nameniti krepitvi odzivnosti in odpornosti EDTIB, zmanjšanju strateških odvisnosti, zagotavljanju zanesljivosti oskrbe in podpiranju okrepljenega skupnega javnega naročanja. V zvezi s tem Svet poudarja tudi pomen spodbujanja čezmejne udeležbe MSP in podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo po vsej EU.

Projekti

14. Svet je seznanjen, da PESCO zagotavlja platformo za lansiranje projektov strateškega pomena za EU in njene države članice, med drugim za odzivanje na potrebe, povezane s celotnim spektrom zmogljivosti, tudi za zelo intenzivno vojskovanje. Ti projekti bi morali prispevati k doseganju ravni ambicij EU, hkrati pa zapolniti vrzeli v zmogljivostih in potrebe vključenih držav članic, tudi za njihove mednarodne in nacionalne naloge, ter zaščititi Unijo in njene državljane.

⁴ 9225/24.

⁵ 7339/24.

15. Svet poudarja, da je treba izboljšati kakovost projektov. V zvezi s tem bi bilo treba projekte PESCO razviti na podlagi priložnosti za sodelovanje, opredeljenih v usklajenem letnem pregledu na področju obrambe (CARD), s čimer bi se obravnavale prednostne naloge EU na področju razvoja zmogljivosti za leto 2023, vključno z zmogljivostnimi cilji z visoko učinkovitostjo. Prispevati bi morali k skladnosti zmogljivosti EU, pa tudi skladnosti rezultatov med EU in Natom, kadar se zahteve prekrivajo, hkrati pa pozitivno vplivati na EDTIB in po vsej EU.
16. Svet poudarja pomen upoštevanja meril za ocenjevanje predlogov projektov. Za spodbujanje razvoja strateških projektov in projektov z velikim učinkom bi morali predlogi projektov vključevati jasne in merljive cilje ter časovne okvire, ki jih z namenom spodbujanja pravočasnega napredka določijo članice projekta. Svet tudi spodbuja vključene države članice, naj nov projekt po možnosti lansirajo z vsaj tremi udeleženci. Prav tako jih spodbuja, naj zaključijo projekte, ki so premalo uspešni ali se ne štejejo več za relevantne. Poleg tega Svet poudarja možnost, da vključene države članice (izjemoma) lansirajo nove projekte tudi zunaj okvira dvoletnega projektnega cikla, če se njihova stopnja zrelosti šteje za zadostno in če se s tem strinja Svet.

17. Svet ugotavlja, da so zadostna proračunska sredstva in njihova učinkovita poraba temeljni pogoj za uspešen razvoj in izvajanje projektov. Poudarja, da je treba preučiti finančne spodbude za projekte PESCO, po potrebi tudi s tesnejšim sodelovanjem s programi EU. Vključene države članice spodbuja, naj še naprej kar najboljše izkoriščajo Evropski obrambni sklad ter preučijo načine za uporabo drugih finančnih orodij in instrumentov EU, kot je EDIP, ki ga je predlagala Komisija, za povečanje števila projektov sodelovanja, sodelovanje pri zmanjševanju pomanjkanja zmogljivosti, podporo združevanju povpraševanja in okrepitev skupnega javnega naročanja. Svet poudarja pomen opredelitve jasnih povezav med ustreznimi projekti PESCO in predlogi Evropskega obrambnega sklada.
18. Svet spodbuja tudi zgodnejše in bolj strukturirano vključevanje končnih uporabnikov (predvsem oboroženih sil sodelujočih držav članic) v celotnem življenjskem ciklu projekta, pri čemer je treba izkoristiti tudi strokovno znanje in sodelovanje v okviru EDA. Svet ob opozarjanju na Sklep Sveta o določitvi splošnih pogojev, pod katerimi bi bile lahko tretje države izjemoma povabljene k sodelovanju pri posameznih projektih PESCO⁶, zlasti na člen 7 Sklepa, poudarja, da je treba nadaljevati razprave o skupnih pravilih za upravljanje⁷, da bi po možnosti prilagodili načine sodelovanja z obrambno industrijo, raziskovalnimi inštituti in akademskimi krogi, ob doslednem spoštovanju pristojnosti Sveta.

⁶ Sklep Sveta (SZVP) 2020/1639 z dne 5. novembra 2020 o določitvi splošnih pogojev, pod katerimi bi bile tretje države lahko izjemoma povabljene k sodelovanju pri posameznih projektih PESCO.

⁷ Sklep Sveta (SZVP) 2018/909 z dne 25. junija 2018 o določitvi skupnih pravil za upravljanje projektov PESCO.

19. Svet priznava, da je pomembno izkoristiti rezultate uspešno zaključenih projektov. V zvezi s tem poudarja, da je treba povečati prepoznavnost PESCO, na primer s posebno oznako „PESCO“ in proaktivnim obveščanjem o učinku in prispevku uspešnih projektov ter njihovem morebitnem preoblikovanju v delujoče obrambne zmogljivosti. V zvezi s tem Svet poziva sekretariat PESCO, naj ob usklajevanju s sodelujočimi državami članicami nadaljuje potrebno delo.
20. Svet ob opozarjanju na skupne varnostne zaveze Evropske unije in Ukrajine ugotavlja, da lahko projekti PESCO dodatno prispevajo k ciljem, navedenim v njih, med drugim z razvojem zmogljivosti, ki so potrebne tudi za zelo intenzivno vojskovanje na evropski celini. V zvezi s tem tudi spodbuja vključene države članice, naj ob podpori sekretariata PESCO olajšajo sodelovanje Ukrajine v projektih PESCO v sedanjem pravnem okviru, povezanem s sodelovanjem tretjih držav ter zagotovijo možnosti za izmenjavo izkušenj, pridobljenih zaradi ruske vojne agresije. Svet poudarja tudi, da bi to prispevalo h krepitvi sodelovanja, kar bi privedlo do postopnega vključevanja ukrajinske obrambne tehnološke in industrijske baze v EDTIB.

21. Svet opozarja, da bi bile lahko tretje države, ki izpolnjujejo splošne pogoje, izjemoma povabljene k sodelovanju pri posameznih projektih PESCO v skladu s postopkom povabila iz Sklepa Sveta o določitvi splošnih pogojev, pod katerimi bi bile lahko tretje države izjemoma povabljene k sodelovanju pri posameznih projektih PESCO. Tretje države lahko projektu zagotovijo znatno dodano vrednost ter prispevajo h krepitvi PESCO in skupne varnostne in obrambne politike (SVOP) ter izpolnjevanju večjih obveznosti, kot je razvidno iz projekta vojaške mobilnosti. Svet se zaveda prednosti nadaljnjega izkoriščanja vključevanja tretjih držav v projekte PESCO v okviru ustreznega sklepa Sveta, kadar takšno vključevanje prinaša dodano vrednost.

Delovne metode in vloga sekretariata PESCO

22. Svet poudarja, da so vključene države članice, predvsem na politični ravni, še naprej odgovorne za pregled PESCO, tudi na podlagi ocene in pregleda napredka ter zagotavljanja strateške usmeritve. V ta namen bodo koristne pogostejše izmenjave med vključenimi državami članicami, tudi na ravni ministrov, načelnikov generalštabov in veleposlanikov, predvsem na področjih, na katerih je treba prizadevanja še okrepiti.

23. Svet ponovno potrjuje osrednjo vlogo nacionalnih izvedbenih načrtov kot instrumenta za spodbujanje preglednosti med vključenimi državami članicami in za ocenjevanje njihovega napredka pri izpolnjevanju večjih obveznosti, tudi v podporo letnemu poročilu visokega predstavnika. Svet poziva sekretariat PESCO, naj pri poročanju o izpolnjevanju posodobljenih obveznosti ob usklajevanju z vključenimi državami članicami predstavi posodobljeno in poenostavljeno predlogo za nacionalne izvedbene načrte, ki se bo uporabljala v naslednji fazi PESCO, da bi bili nacionalni izvedbeni načrti bolj politično usmerjeni, jedrnati in usmerjeni v prihodnost. Poleg tega Svet z zanimanjem pričakuje odločitev o ohranitvi letnega cikla nacionalnih izvedbenih načrtov in dvoletnega cikla političnih izjav.
24. Svet poudarja, da je ključnega pomena izboljšati strateško obveščanje o PESCO in prizadevanja vključenih držav članic v tem okviru za različne ciljne skupine, vključno z državljani EU. Ugotavlja, da bi bilo treba v podporo tej nalogi uporabiti letno poročilo, ki ga pripravi visoki predstavnik, in letno priporočilo Sveta. Učinkovito obveščanje bi povečalo prepoznavnost PESCO kot ključne obrambne pobude EU in dodatno prispevalo k širšim komunikacijskim prizadevanjem EU na področju varnosti in obrambe.
25. Svet poudarja tudi pomen dodatnih namenskih tečajev in usposabljanj, povezanih s PESCO, ki jih bo izvajala Evropska akademija za varnost in obrambo (EAVO) v okviru razpoložljivih virov.

26. Čeprav PESCO ostaja pobuda držav članic, Svet pozdravlja močnejšo in učinkovitejšo vlogo sekretariata PESCO pri uresničevanju njegovih ciljev, predvsem na naslednjih področjih:
- ocenjevanje izpolnjevanja obveznosti;
 - ocenjevanje predlogov za nove projekte PESCO;
 - podpora opredelitvi projektov na zahtevo vključenih držav članic v skladu s prednostnimi nalogami EU za razvoj zmogljivosti in priložnostmi za sodelovanje v okviru usklajenega letnega pregleda na področju obrambe (CARD);
 - pomoč vključenim državam članicam pri vodenju projektov in ovrednotenju doseženega napredka, tudi z zbiranjem in izmenjavo najboljših praks;
 - pomoč vključenim državam članicam pri izpolnjevanju letnih nacionalnih izvedbenih načrtov, tudi z zbiranjem in izmenjavo najboljših praks;
 - podpiranje sinergij med projekti;
 - iskanje sinergij z drugimi ustreznimi pobudami in orodji;
 - po potrebi podpiranje EAVO pri tečajih in usposabljanjih, povezanih s PESCO,
 - ter krepitev strateškega obveščanja.

27. Svet brez poseganja v morebitne prihodnje odločitve poudarja, da je treba sekretariatu PESCO zagotoviti ustrezno osebje.

Pot naprej

28. Svet z zanimanjem pričakuje prilagoditev PESCO v skladu s temi sklepi Sveta. Visokega predstavnika zlasti poziva, naj ob podpori sekretariata PESCO na podlagi smernic iz teh sklepov pravočasno predlaga ustrezne spremembe pravnega okvira PESCO. Z zanimanjem pričakuje spremembo sklepa Sveta o vzpostavitvi PESCO do maja 2025 in morebitno spremembo sklepa Sveta o določitvi skupnih pravil za upravljanje projektov PESCO do konca leta 2025, kar bo utrlo pot začetku naslednje faze PESCO leta 2026.
-